

ALI POTREBUJEMO NOVE SMERNICE PRI IZDIRANJU ZOB?

EKSTRAKCIJE ZOB OZIROMA IZDIRANJA ZOB SO NAJPOGOSTEJŠE OPERACIJE V ZOBOZDRAVSTVU. ZOBE SE ODSTRANJUJE ZARADI RAZLIČNIH VZROKOV, NAJPOGOSTEJE PA ZARADI POŠKODB IN VNETHNIH TEŽAV, KO ZOB ZARADI ZOBNE GNILOBE, ODMRTJA ALI VNETHJA OB ZOBNI KORENINI NIVEČ SMISELNO ZDRAVITI IN OHRANJATI.

Piše: David Dovšak, dr. med., maksilofacialni kirurg

Izguba zoba po izdrtju ima več posledic. Kadar gre za zob, ki se ga ob odpiranju ust in nasmehu vidi (na primer zgornji sekalci), je gotovo estetski vidik tisti, ki pacienta najbolj prizadene. Kadar gre za zob v zadnjem delu čeljustnic, je bolj kot estetika prizadeta funkcija. Pri nekaterih starejših pacientih, ko zobe držijo snemno protezo, lahko izdrtje enega strateško pomembnega zoba pomeni, da proteze ne bo mogoče več nositi, da bo treba izdelati novo. Posledice izdrtja zoba so torej zelo različne, biologija celjenja pa je bolj ali manj skupna pri vseh izdiranjih. Ko zoba ni več, se začne kost v brezzobih predelih čeljusti tanjšati v vseh smereh. Ta izguba kosti je lahko tako izrazita, da je v veliko primerih šest mesecev po izdrtju zoba na mestu vrzeli prostornina kosti zmanjšana za 50 % ali še več, če je bilo ob zobu npr. prisotno vnetje. Pa še en razlog je, da po izdrtju zoba kost propade. Del kosti namreč raste iz celic, ki so prisotne vzdolž korenine zoba. Gre za tanek pas kosti, ki prekriva korenine, in največkrat meri manj kot 1 mm. Če odstranimo zob, se izgubi te kosti ne moremo izogniti.

POMEMBNA JE TEHNIKA IZDIRANJA

Pred izdiranjem moramo vedeti, kako se bomo z izgubo kosti spopadli. Obstaja veliko tehnik, treba pa je izbrati pravo za vsak primer posebej. V zadnjem času zelo veliko obeta tehnika ščita (t. i. SocketShield tehnika). Gre za to, da se zob izdere na tak način, da se del korenine, vzdolž katerega so celice, iz katerih raste prej omenjena tanka kost, pusti v kosti. Študije v zadnjih desetih letih so pokazale, da tako zanesljivo najbolje ohranimo konture kosti čeljustnic in velikokrat dodatno dograjevanje s kostnimi nadomestki niti ni potrebno. Če ta tehnika ne pride v poštev, se moramo odločiti, na kak način se bo kost dograjevalo in s katerim materialom.

Včasih je dograjevanje bolj smiselno s pacientovo lastno kostjo, včasih pa bolj s kostnimi nadomestki, ki so večinoma živalskega izvora ali pa popolnoma sintetični.

Uspešen zobozdravnik danes ni več tisti, ki v dveh minutah odstrani zgornjo šestico skoraj na hodniku od čakalnice do ambulate, ampak tisti, ki se posega loti skrbno in preudarjeno in ga izvede v čim bolj sterilnih in kontroliranih pogojih, z ustrezno opremo in instrumenti, predvsem pa z ustreznim znanjem.

David Dovšak, dr. med.,
maksilofacialni kirurg, D Center,
Rakuševa ulica 6, Ljubljana

Primer 1: Pacientu smo ohranjali zobe, ki jih je bilo mogoče rešiti z ustreznim zdravljenjem, stranska sekalca pa sta bila odstranjena s tehniko ščita, da se ohranja oblika grebena. Pacientu nismo vstavili nobenega vsadka.

Primer 2: Stranski desni sekalec je bilo treba odstraniti. Uporabljena je bila tehnika ščita in tudi po več letih je oblika kosti nespremenjena.